

a' parancsolattal, hogy Marisnak el ne beszélje; félvén, hogy a' lány hamarabb mondja meg a' húgomnak mint én, a' melly méltó nehezteletést támaszthatna. Leülvén az asztalhoz, a' lány ki 's be jött 's mindég nevetett az inasra. Én vettem észre a' nevetést, 's majd Marist néztem, majd az inast; tekintetem azt akará kitanulni, ha a' nevetés nem onnan jön-e, mert a' lány már tudja. A húgom megszóllala, hogy *ha Regmecziek látnák szemeim forgását, valamire magyarázhatnák.* Megvallottam, hogy azt nem cselekednék ok nélkül, azonban gyanújok még is igazságtalan volna; 's megígértem a' húgomnak, hogy a' titkot férjének hazajövelekor megfejtsem. — Francz csakugyan megsúgta Marisnak mi történt; 's az a' boldogtalan leány, a' ki arról, hogy én őtet elveszem, soha nem álmodott, de hozzám szívesen attachirozva volt, 's Sophiet annak nézte, a' ki engem szerencsésné tehet, *örvendett szerencsémén.* Azután maga vallotta meg más nap, hogy Francztól mingyárt tudta, 's azt mondotta, hogy okosabb lépést nem tehettem.

Siettem Semlyénbe, 's mihelytt Bátyám Krainik Ur haza jött, másnap reggel mingyárt mentem. Maris a' falu végén bucsúzott el tőlem; felültettem szekereembe, 's a' szomszéd faluig elvittem. Kért, hogy legyen gondom reá ezután is, 's szerezzem valamelly jó helyre. — 'S ezt a' lányt, a' ki házasságom hírének örvendett midőn meghallotta, — a' kit Váradon azzal rettentettem-el az ott maradástól, hogy ott elromolhat, *k . . . nak* hitték, vádolták!

Ezen Ruszkan mulatásom ideje alatt beszélte el nekem Maris, mik estenek vele Semlyénben, az úton, és Regmeczen. — Egy nap Zemplény Vármegyei Doctor Meczner Pál Ur Regmeczre ment-ki Ujhelyből. Az Anyám megnyitotta a' lány ajtáját, hogy láthassa a' Doctort, 's akkor megszóllította: No k . . . , itt a' Doctor, megvizsgáltatlak, ha leány vagy-e még? — *Szívesen Tekintetes Asszony! kész vagyok,* felele a' leány meg nem rettent képpel. 'S az anyám kiment.

Közli: DÉKÁNI KÁLMÁN.

NÉPDALOK ÉS EGYÉB VERSEK GYŰJTEMÉNYE. (1812.)

— Második és befejező közlemény. —

21.

A kassai piacon,
Répát árul egy asszony.
Noszsa Pajtás! végy tőle,
Adj nékem-is belőle.

Több változata ismeretes.

(Qu. 21. sz.)

22.

Meg halok én nem sokára,
Karátsony első napjára,
Ki terítnek hajnalára,
Galambomnak két karjára.

(Qu. 77. sz.)

23.

Csikós ének.

Hej! Gubáné! Gubáné!
 Enyém vagy te, nem másé,
 Nem a' Túri Gulyásé
 Sem a' Zsiros kanászé!
 (Qu. 67. sz.)

24.

A parasztgazda szolgálójának az éneke.

Gyere-be Te friss legény,
 Együnk ketten derellyét,
 Hát a' Gazda mit egyék?
 Egyék korpa tziberét.
 (Qu. 68. sz.)

A 23. és 24. szám »Állj meg Rózsám« kezdetű népdal végső és negyedik versszaka olvasható ily című ponyvára készült nyomtatványban.

»Nro 13. Mezei Juhász-dalok.« A 23. utolsó sorában *zsiros kanász* helyett *tsáti kanász* van nyomtatva.

25.

Élek még én jövendőre,
 Vetek a' *Csáti* mezőre,
 Vetek zabot, búzát, kölest,
 Veled aratom azt kedves.
 (Qu. 19. sz.)

26.

Tinta, penna, papiros,
 Úgy szép a' lány, ha piros
 De ha mindég színetlen,
 Meg csókolom izetlen.

V. ö. Erdélyi, II. 347. (Qu. 84. sz.)

27.

Katonának jól van dolga,
 Meny-országgra kevés gondja.
 Kár, hogy kitsiny az erszénye,
 Az-is ritkán vagyon tele.
 (Qu. 91. sz.)

28.

Fekete szem.

Szeretem én kendet nagyon,
 Mert fekete szeme vagyon,
 Szemöldöke sугár vagyon,
 Az enyémhez illik nagyon.

V. ö. Erdélyi I. 72. II. 392. (Qu. 13. sz.)

29.

Szeretem én a' Te
Szemed, mert fekete,
Annak pillantása,
Szivem ujúlása.

(Qu. 43. sz.)

30.

Be haragszom a' szememre,
És még inkább a' szivemre,
A ki hozott szerelemre,
Érted való gyötirelemre.

(Qu. 55. sz.)

31.

Gyere be Rózsám, gyere be,
Csak magam vagyok ide be,
Addig a' szobámból ki nem mégy,
Még három szál gyertya ell-nem ég!

(Qu. 48. sz.)

V. ö. Erdélyi, I. 125. — II. 116. sz. — Gyulay-Arany II. 285., 292. l.

32.

Hajdinárom potyka,
Gunár szemő szoknya,
Egy sem betsületes,
A ki aztat horgya.

(Qu. 42. sz.)

V. ö. Kriza, Vadr. 467. sz.

33.

Barna legény szeret engem,
Haza haza késír engem,
Le száll addig a' hóld világ,
Még ő engem haza bocsát.

(Qu. 76. sz.)

34.

Sárga répa, kemény mag,
Jaj! be derék legény vagy,
Se nem kicsiny, se nem nagy,
Épen hozám való vagy.

(Qu. 41. sz.)

35.

Nézd meg Rózsám: ki van ott?

Kakas Gyuri iszik ott¹

Boros kantsó kezébe

Fényes Sári ölébe.²

(Qu. 50. sz.)

36.

Még se szánom, édes Rózsám

Kardom érted fell-kötni,

Egyszer, kétszer szép ortzádat

Mingyárt meg is csókolni.

(Qu. 86. sz.)

37.

Katona vagy rózsám, a' lettél,

Nékem bizony nagy bút szerzettél,

Fell kötötted Rózsám kardodat,

Viselyle már Isten gondodat!

V. ö. Gyulai-Arany II. 295. l.

(Qu. 79. sz.)

38.

Hajja Szivem barna szűz,

Ég a' szemed mint a' tűz,

Ha az enyém úgy égne,

Száz aranyat meg érne.

(Qu. 83. sz.)

39.

Haja Szűz! magam az,

De neni tudom kend-é az?

Magam felől felelek,

De kend felől nem merek!

(Qu. 85. sz.)

40.

A templomba kell menni,

Czifra Mise fog lenni,

Az én Rózsám a' Barát,

Mondja a Litániát.

V. ö. Gyulai-Arany I. 328. l.

(Qu. 46. sz.)

¹ Hires verbunkos katona.

² Az én időmbeli leghíresebb k—a, a ki a' Sátor Ujhelyi piattzon diny-nyét árultt, az után fell menvén Pestre, legfőbb Dámát jádzott. Szirmay Antal jegyzései.

41.

Ej! szolgáló, szolgáló!
 Van e' borod ell-adó?
 Van, olly édes mint a' méz,
 Ollyan tiszta, mint a' víz.

(Qu. 20. sz.)

42.

Haja szivem Szebenbe,
 Hadd nyúljak a' zsebedbe,
 Ne bánts édes virágom,
 Hát így élyjem világom!

(Qu. 82. sz.)

Harmadik csoport.

1.

Lelkem, kedves komám Uram,
 Nem látta kend az én Uram,
 Kedden el-ment a' vasárra,
 Oda maradt éttzakára.
 De már soha nem tudhatom,
 Soha meg se gondolhatom:
 Eb-ugatta hová ment ell?
 Talán az ördög vitte ell;
 Már Tólcsvára-is izentem,
 A Plébánost kérdeztem,
 Hogy az Uram útazását,
 Nem tudná é mulatását?
 De ő nékem azt izente:
 hogy igen nagyon felette
 Ne búsullyak, ne aggódjak
 Ell-vesztésén ne bánkódjak,
 Mert tudgya: hogy van egy komám,
 Egy Insurgens szép katonám,
 Kinek deli szép termete,
 Ékes maga viselete,
 Ezt a' szemem meg igézte,
 Személyemet ell-jegyezte,
 Uram helyet társaságát,
 Én fent tartom barátságát.

(Qu. 24. sz.)

V. ö. Erdélyi, I. 441. — III. 283. sz.

2.

Igy turbékoll a' Gerlicze:
 Tur, tur, tur!

Igy búsúlnak a' galambok :
 Bú, bú, bú!
 Így búsúlnak a' Czigányok :
 Vas, vas, vas!
 Vassal élük világokat,
 Vas, vas, vas!
 A' Magyarok borral élük világokat :
 Bor, bor, bor!
 A' Németek serrel élük világokat :
 Ser, ser, ser!
 A' Zsidók is vajjal élük világokat :
 Aj, vaj, vaj!

(Qu. 93. sz.)

3.

Élj kedvedre mulatozzál,
 Valamint a' szarvas bogár,
 Nem sirat egy rigót egy nyár,
 Nincs fél pénzen száz forint kár.
 Kék a' szemed világos kék,
 Szemöldököd fekete szép,
 De hijjába csalogatsz bár,
 Nékem bizony nem kelleszsz már.
 Sokat hittem beszédednek,
 Sok hamis esküvésednek,
 Hamis vóltál, mert meg tsaltál,
 Mászt szerettél, ahoz jartál.

(Qu. 37. sz.)

4.

A' kertembe van egy terepély fácska,
 Rajta van egy csácsogó madárka,
 A' szájával mindég csácsongattya,
 A' szemével mindég kacsongattya :
 Bár csak engem egy legény szeretne,
 A' ki nékem piros Csizmát vehetne.
 Szeret engem egy legényke tudva,
 Utánnam jár lesekedik lopva,
 Bár ő nékem piros Csizmát venne,
 Be jó kedvet nékem akkor tenne!

(Qu. 98. sz.)

5.

Házasonna a' Ptrütsök,
 Nem tud kít ell venni,
 Ölelgeti a' legyet,
 Ell akarja venni.

Róka farkát billegteti,
 Dudás akar lenni,
 Macska magát egyengeti,
 Szakács akar lenni.

(Qu. 102. sz.)

V. ö. Gyulai-Arany II. 327—330 lap. — Thaly, Vit. én. I. 345. l. —
 Kálmány L. Szeged népe I. 98. l.

6.

K.... az anyja, ki ez után,
 Jár valaki lyánya után,
 Sőt eddig-is bolond voltam,
 Hogy Susinak meg hódoltam.
 Hej! de sok szeretóm volt már,
 Ell nem bírná ötven számár,
 De egy sem volt köztök igaz,
 Ki álnok volt, ki meg ravasz.

(Qu. 18. sz.)

7.

Meg hívás.

Megyen Gólya szállására,
 Repül fecske kvártélyára,
 Gyere te is valahára,
 Szívem vigasztalására.
 Ki tartóztat, Drága lélek?
 Tám azt véled, hogy nem élek,
 Élek, mert bennem a' lélek,
 De ha nem jösz, ell-hágy, félek.

(Qu. 11. sz.)

8.

Szerelem, szerelem, átkozott szerelem
 Miért nem termettél minden fa levelen
 Hadd szakasztott volna minden szegény legény,
 Hogy virradt fell-vóina bú bánatos Egén.
 Én-is szakasztottam, de ell szalajtottam,
 Az én galambomtól messzire jutottam.

(Qu. 89. sz.)

V. ö. Erdélyi, I. 427. II. 280. sz. — Kriza, Vadr. 21. 152. sz. — Kálmány L. Szeged népe. III. 129. l. — Különben »Ritka búza, ritka, melyben konkoly nincsen kezdettel »Szép dallos Dinno-Dannokok« czímmel külön ki is nyomtatott tizenkét más dallal együtt 1792-ben.

9.

1670-ik Est. a' Hajdú Városok éneke, midőn a' Német katonák által
nagyon sattzollattak.

Hajdú város Böszörmény,
A Németet a' köszvény
Hasogassa, miatta
Nincs kenyérünk, Ebatta
Ebatta Némettye!
Vesztet teremtetten!

(Qu. 71. sz.)

Két első sorának változata ma így hallható: *Árokszállás Böszörmény.*
Húzzon össze a köszvény!

10.

Alojz unokámnak éneke.

Az én Csizmám Szent-Péteri,
A sarkantyúm Debreczenyi,
Magam vagyok *Szirmay* fi,
Nem parantsol nékem senki.

(Qu. 14. sz.)

11.

O! siess kedves Angyalom!
Majd meg öli az únalom,
Mert ha nem vagyok veled,
Nagy bűm nem-is képzeled.

(Qu. 26. sz.)

12.

Ha én aztat tudnám,
Ki lesz az én mátkám!
Be kedveznék annak,
Kedves Angyalkámnak!

(Qu. 44. sz.)

13.

Juttka szívem, Juttka!
Bár csak nekem jutna,
A Te kicsinyedből
Egy kis parányicska!

(Qu. 52. sz.)

14.

Igen nehéz.

Csak az nékem igen nehéz;
Hogy téged ölelget más kéz,

Az én szívem tavuiról néz :

Hogy ne volna nékem nehéz ?

(Qu. 12. sz.)

Nyomatatásban *Kisültött a napsugára* kezdettel megjelent *Szép dallos Dinno-Dánnomok* cím alatt 1792-ben.

15.

Utas! köszöny rám egy pin bort,

Itt láttz feküdni egy jámbort,

Kedves élete párjával

Csikó bőrös kulattsával.

(Qu. 95. sz.)

Csokonai, Szerelemdal utolsó versszaka.

16.

Ha ell jönne valaki,

Ki engem meg kéretne,

Nem mondanék én néki :

Rosz ember menyj innet ki!

V. ö. Kriza, Vadr. 191. sz.

(Qu. 53. sz.)

17.

Papot illet a' Szent-írás,

Czifra Dámát a' kávé ház,

A' katonát a' korcsma ház,

Szép paripa, meg ugratás!

(Qu 92. sz.)

18.

Minapában hogy sétáltam,

Nagy harcsa-szájra találtam,

Isten úttse! ell-nyelt volna,

Ha nagy mentóm nem lett volna!

(Qu. 97. sz.)

19.

Volt nékem kecském, tudod azt,

Ell ment a' kertben, láttad azt,

Meg ette a' farkas, hallod azt,

Csak a s—t hagyta sz—d azt.

(Qu. 80. sz.)

20.

Meg hólt, meg hólt a' vén Berky,

Mért nem attál túrótt néki,

Attál volna túrótt néki,

Most-is élne a vén Berky.

V. ö. Erdélyi, I. 390. sz.

(Qu. 54. sz.)

Negyedik csoport.

1.

A' Sáros-Pataki Éjjelő vigyázzónak az éneke.

Tizet ütött már az óra,
 Szerelmes párok nyugvóra
 Mennyetek, egymásnak ölébe
 Nyugodjatok szerelmébe!
 Tizen eggyet ütt az óra,
 Ez nem ütött nékem jóra,
 Mivel búval tellyes vagyok,
 Mert szeretóm már ell hagyott.
 Tizen kettőt ütt az óra,
 Ez már ütött nékem jóra,
 Mert szeretóm éjfélt tájban,
 Jelengeti magát nállam.
 Éjfélt után ütött eggyet,
 Már egy nappal éltünk többet.
 Bár éhethetnék még többet-is,
 Hogy szeretnék lyányt szebbet-is!
 Éjfélt után óra kettő,
 Szívem, lelkem, mind a' kettő
 Nem kell nékem, ha csak kettő,
 Szeret engem Tizenkettő!
 Éjfélt után óra három,
 Szívem, lelkem hozzám várom,
 Várom, várom, még-is várom,
 Még szememre nem jön álom!

(Qu. 106. sz.)

V. ö. Gyulai-Arany I. 349. i.

2.

Nem férfi az olyan, se nem ember
 magában, a' ki szépet nem szeret,
 Mert szerelmet ell-kergetni le-
 hetetlen nem szeretni, Ember
 Angyal nem lehet.
 Szent volt Dávid király, de Bct-
 zabeával hált, szép vólt, azért
 szerette
 Amaz erős Sámson Dalila asz-
 szonyért életét vesztette.¹

(Qu. 31. sz.)

¹ Ez még a' Nagy apámnak kedves éneke vólt. *Szirmay Antal jegyzése.*

3.

Köszöntés.

Jelen lévő szép vendégek!
 Jelen lévő nemes lelkek!
 Mondjuk nekünk egészség,
 Bodroglőknek egyesség.

(Qu. 101. sz.)

4.

Háromféle szeretőm volt,
 Kálvin, Luther, Pápista volt,
 Meg-is mondtam ő kemeknek
 Ne járjanak hozzám többet.

V. ö. Erdélyi, I. 396. sz.

(Qu. 103. sz.)

5.

Emlékezetre méltó Magyar példa beszéd:

Az országban nem térszen bőséget:

Unghi Bor
 Bereghi Buza
 Szathmáry Prókátor
 Szabolcsi Okos.
 Ugócsi szolga,
 Sáros Vármegyei Vitéz.
 Pápai szív
 Lévai jámbor etc.

(Antonii Szirmay Collectio ingeniosarum cogitationum 118. sz.)

Közli: KÖNIG GYÖRGY.

ADATOK AMADE LÁSZLÓ ÉLETÉHEZ.

— Második közlemény. —

Tormentorum tormentum.
 Causat unum momentum,
 Oculorum unus ictus
 Causat en mille conflictus.
 O afflictum pauper cor,
 Cujus tyrannus amor.

Si prostravit Hectora,
 Vincet mea pectora!
 Etsi super astra juro,¹
 Votis meis nunquam duro,
 Victus cedo victori,
 Sum paratus et mori.

Una dulcis blanda vox,
 Quam crudelis et atrox,
 Manus ebur, rectus marmor,
 Lac sunnt (*sic*) sensus, labra cruor.
 Fui liber et vivus,
 Jam sum factus captivus.

Quantum fatum fatorum,
 Quanta virtus illorum,
 Ingens et imperiosa,
 Inclemens et furiosa!
 Vel fors clemens benigna?
 Quantum est hoc aenigma!

¹ Innen Amade írása.